

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
- МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ -
БРОЈ: 127/2
ДАТУМ: 22.04.2010.

На основу захтева проф.др Мирослава Бенишека од 07.04.2010. године и чл. 12.4. Статута Машинског факултета, Истраживачко-стручно веће Машинског факултета на седници одржаној дана 22.04.2010. године, донело је следећу

ОДЛУКУ

Прихвата се Техничко решење рађено у оквиру пројекта бр, МНЗЖС ЕЕ 271019, под насловом: „**Метода за прорачун оптималних облика граничних површина струјног простора**“, чији су аутори проф.др Мирослав Бенишек, проф.др Светислав Чантрак, дипл.инж.маш. Ђорђе Чантрак, дипл.инж.маш. Дејан Илић и дипл.инж.маш. Иван Божић, а позитивну рецензију поднели: проф.др Милун Бабић, Машински факултет у Крагујевцу и проф.др Милан Лечић.

Одлуку доставити: Министарству за науку и технолошки развој РС, ауторима, рецензентима и архиви факултета ради евиденције.

ПРОДЕКАН
ЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ

Проф.др Војкан Лучанин

РЕЦЕНЗИЈА ТЕХНИЧКОГ РЕШЕЊА “МЕТОДА ЗА ПРОРАЧУН ОПТИМАЛНИХ ОБЛИКА ГРАНИЧНИХ ПОВРШИНА СТРУЈНОГ ПРОСТОРА”

На основу одлуке Истраживачко стручног већа Машинског факултета бр. 127/1 од 22.04.2010. године одређени смо да за Техничко решење под насловом “Метода за прорачун оптималних облика граничних површина струјног простора”, чији су аутори: проф. др Мирослав Бенишек дипл.инж.маш., проф. др Светислав Чантрак дипл.инж.маш., асист. Ђорђе Чантрак, дипл.инж.маш., асист. Дејан Илић, дипл.инж.маш. и асист. Иван Божић, дипл.инж.маш., извршимо преглед и сачинимо

РЕЦЕНЗИЈУ.

Писани материјал који нам је достављен на преглед а односи се на проблематику под наведеним насловом “Метода за прорачун оптималних облика граничних површина струјног простора” је приказан на 11 страна из кога се може видети следеће:

- Ово техничко решење рађено је у оквиру пројекта "Мале хидроелектране са Банки турбинама за производњу електричне енергије и директне везе са пумпним системима" - Национални програм енергетске ефикасности МНЗЖС под редним бројем ЕЕ 271019Б,
- Технички проблем који се решава овом методом је обликовање контуре струјног простора тако да се у њему добија стабилно струјање без нежељених струјних ефеката, као што су секундарна струјања, одвајање граничног слоја, појава „мртве воде” и повећање хидрауличких губитака,
- Метод се заснива на општој једначини динамике Лагранж-Даламбером принципу виртуелног померања на флуидну средину. Наиме полазећи од Навије-Стоксове једначине уз одређене претпоставке применом принципа рада сила које делују на целокупну запремину струјног простора између граничних и контролних површина добија се услов кинетичке равнотеже струјања хомогеног флуида. За случај невискозног струјања решење проблема се своди на услов минимума интеграла дејства w струјног простора

$$\delta W = \delta \int_{s_1}^{s_2} \rho \bar{c} dV d\bar{s} = 0.$$

Упрошћење струјања реалног флуида струјањем невискозног флуида има у овом случају оправдање због карактеристика струјања у проточном тракту без формирања мртве воде и зона са одлепљеним струјањем са танким граничним слојем,

- Поступак методе је развијен и примењен на низ случајева струјних простора, а специјално за обликовање струјног простора модела спирале Банки турбине при чему је постигнут високи степен корисности приликом моделских испитивања турбине.

Закључак

На основу теоријских и експерименталних истраживања извршених на конкретним струјним просторима аутори су дошли до примењиве методе за прорачун оптималних облика граничних површина струјног простора. Према Правилнику о поступку и начину вредновања, и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача, ово техничко решење третира се као нова метода и примењена је приликом решавања проблема у оквиру пројекта МНЗЖС ЕЕ 271019 и припада групацији под ознаком М85.

У Београду, дана 14.04.2010. год.

Рецензенти:

проф. др Милун Бабић, дипл.инж.маш.

проф. др Милан Лечић, дипл.инж.маш.